

Emilie Rathous tale ved Nordisk Kvindesagsmøde

Taler

Emilie Rathou
Kvindesagsforkæmper

Dato

14. juli 1888

Sted

København

Kvinderne og drikkeriet

Vil man have Besked om en Tids eller et Steds sædelige eller usædelige Tilstand, skal man blot give Agt paa Kvinden. "Som Kvinden er, saaledes er Samfundet", siger en tysk Historieskriver, og det med Rette; thi Kvinden sætter utvivlsomt sit Stempel paa det hele paa Samfundet uagtet hun endnu ikke har Ret til at deltage i Lovgivningsarbejdet.

"Hvad stort sker, sker tyst", siger et gammelt Ordsprog, og dette kan med fuld Ret anvendes paa Kvindens *store*, men i det *tyste* (stille) gjorte Arbejde, baade i det godes og i det ondes Tjeneste.

Nuvel, Kvinden har saaledes Magt i vis Forstand, og det er først denne sin Indflydelse i det godes Tjeneste, som hun skal søge at gøre gældende saa meget som muligt.

Et Felt, som er særdeles passende for Kvinden, og et Felt, paa hvilket hun kan udrette meget, er Afholdenhedens og Sædelighedens Felt, det er Arbejdet for *Folkets Befrielse fra Lidelsernes og Lastens dybe Dyb*.

Hvorfor bør Kvinden deltage i Arbejdet for Afholdssagen? Jo, *fordi - hun lider mest ved Drukkenskaben*, thi hun er den som kan forstaa alle de Taarer, som Kvinden har udgydt, og alle de Suk, hun har opsendt for Drukkenskabens Skyld. Manden lider visselig ogsaa, men for ham, som er iblandt glade Drikkebrødre, gaar Tiden hurtig hen. Kvinden derimod, naar hun sidder der hjemme, maaske omgiven af en Skare sultne smaa, og med Angst venter sin drukne Mand hjem, for hende gaar Tiden ikke saa hurtigt. (Nogle Skildringer

om, hvorledes drukne Mænd bærer sig ad)

For det andet: Bør Kvinden deltage i Arbejdet for Afholdssagen for at hun derved mere direkte skal kunne arbejde paa *Folkets Løftelse i sædelig Henseende*. Man taler vidt og bredt, baade i Diskussioner og enkelte Samtaler, baade i Literaturen og Pressen, om, hvad der er Grundaarsagen til den sig alt mere og mere udbredende Letsindighed; ved alle Tilfælde glemmer man dog, at de berusende Drikke her spiller Hovedrollen. Undersøger man, hvilke Mænd det er, som besøge de prostituerede Kvinder, saa finde vi, at det i de fleste Tilfælde er drukne Mænd; det er vist meget sjældent, at en anstændig ædru Mand gaar saa vidt, at han gaar ud paa Gaden og købslaar med en Kvinde paa samme Maade som om et Dyr.

Hvem lider mest ved Letsindigheden: Kvinden, hun brændemærkes, men Manden gaar fri.

Han, den stærke, lægger ud sine djævelske Planer for at fange et stakkels uvidende, uskyldigt Væsen. Følgerne af den Handling spørges saa ikke meget efter; thi Samfundet lægger jo ikke nogen større Pligter paa ham; Kvinden maa staa til Ansvar for det alt sammen. Og hvor mange af vore Drikkebrødre er der ikke, som rent ud anser sig for at have Privilegium paa at skænde og forføre Arbejdernes Døtre, den ene efter den anden.

Kan en Mand, som har skrevet Afholdenhed, Sædelighed og Kristendom ikke blot paa sin Pande men i sit Hjærte, handle saa usselt? Nej, og tusend Gange nej!

Drukkenskaben bidrager mere, end mange tror, til Letsindighed. Vi paastaa ikke, at med det samme Folkene blive afholdne al Letsindighed skulde udryddes, men vi tro, at *meget* af det skulde udryddes.

For det tredje: Skal Kvinden kunne opfostre sædelige Mænd og Kvinder, maa hun selv begynde med det bedste Exempel; *thi Handling taler mere end Ord*.

At holde lange og smukke Moralprædikener hjælper lidt eller intet, om Handling ej er med. Saaledes for *Børnenes Skyld* bør Kvinden stille sig paa Absolutisternes Side. (Dette blev helt nøje udviklet).

For det fjerde: Er Afholdssagen en Banebryder for Kvindens *Frigørelse fra Slaveri og Undertrykkelse*.

Afholdsforeningerne og de forskellige Good Templar-Foreninger ere frisindede Forsamlinger, hvis Medlemmer har skrevet *Ligestillelse mellem Mand og Kvinde paa sin Fane*. I en Good Templar-Loge har Kvinden lige saa meget at sige som Manden, hun har Stemmeret der lige saa vel som Manden, hun kan der beklæde hvilket som helst *Embede* og arbejde paa samme Maade som Manden.

Skal Virksomheden for Afholdssagen gaa fremad med Lyst og Fart, maa ogsaa Kvinden være med at tilføje Bevægelsen og Arbejdet sine Følelser.

Indenfor Afholdsmændenes Geledder har vi Tusendtal af Mænd, som ønske at frigøre Kvinderne fra den tusendaarige Fortrykthed; men da disse stakkels frihedselskende Mænd ikke selv er fri, kan de ikke frigøre os Kvinder. I Sverig er det blot et Tidsspørgsmaal, naar der skal blive almindelig Stemmeret; naar den Dag gryr, komme sikkert mange Afholdsvenner at vække Nationer, radikale Nationer, som har Kvindens Frigørelse som Maal. Naar saaledes vi Kvinder har *alt at vinde men intet at tabe* af vor Deltagelse i Afholdenhedsarbejdet, bør vel først og fremmest Fremskridtskvinderne skrive total Afholdenhed paa deres Fane. Det er rent ud sagt upassende for en Fremskridtskvinde at bruge *Spirituosa* og derved understøtte denne Last, som har afstedkommet saa megen Forbandelse. Disse falske Emancipationsbestræbelser, at Kvinderne, naar de skal være rigtig frigjorte, skal være ligesom Manden i alt, skal vi tage os i Agt for; thi det er netop disse, som gør, at saa mangan tænkende Mand udtaler sig imod vor Frigørelse. Søge vi at forskaffe os *Rettigheder*, bør vi ogsaa tænke paa, at dermed følger *Ansvar*.

Vil man gøre Krav paa Navnet Fremskridtskvinde, maa man være vaagen for *alle* Nutidens sociale Spørgsmaal og, saa meget man formaar, søge at omfatte dem alle, samt ikke blot stride for Fordommenes Bortfjærnelse, nej, man maa ogsaa selv tage fat med at undertrykke Lasten og tage det bort, som gør, at alle Fremskridt gaar saa langsomt.

Strid, så heter dagens lösen,

Så det ständigt hetat har,
Ständigt herskare på jorden
Fri den någonsin ej var.
Striden varar, kampen säker
Ända intill grafvens port.
Kämpa därför gamla, unga,
Så har Eder fäder gjort.
Kämpa tappert, kämpa modigt,
Ja, med virkligt heltemod,
Ej i dessa usla strider,
Der man gjuter bröders blod.
Nej, stick svärdet uti skidan,
Svärdets man förgas med svärd,
Du för högra mått bör kämpa,
Der din kraft är mera värd.
Det Maal, der bør kæmpes for, det er Folkenes Frigørelse fra Fordom og Last,
Lidelse og Nød.

Kilde

Kvinfo.dk

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Foredrag, Kvindebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/emilie-rathous-tale-ved-nordisk-kvindesagsmoede>